

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. v. Adel, Solo; Dr R. E. v. Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogen-dijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Middelrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. v. Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Kantens; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mukder, Deventer; D. A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollen-hoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Het wezen der meerdere kerkelijke vergaderingen volgens Voetius, IV. — Uit de Schrift: Petrus over Judas, (Hand. 1:15.) — Kerkelijk Leven: Niet geslaagd. Geref. Kerken en Chr. Geref. Kerk. Over bijzondere openbaringen. Een opmerking van „De Heraut”. — Even Parkeeren: Eerherstel voor den Hemelvaartsdag. — Geestelijke Adviezen: De bekeering van Augustinus. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Rationalisatie en Mechanisatie, III. — Zending en Evangelisatie: Bonifatius, I. — Perschoouw. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Het wezen der meerdere kerkelijke vergaderingen volgens Voetius.

IV.

De meerdere kerkelijke vergaderingen zijn dus niet geïnstitueerde kerk in wezenlijk gelijken zin als de particuliere of plaatselijke kerken. En zij vormen niet een kerkelijk geheel, waarvan de plaatselijke of particuliere kerken afdeelingen zouden zijn. Ook is het niet zóó, dat de kerkelijke macht door Christus eigenlijk aan haar geschonken is, en van haar afdaalt op de plaatselijke kerken en kerkeraden. Met de macht der meerdere vergaderingen betreffende de kerken staat het „zóó dat deze macht en autoriteit van classes en synodes, uit afgevaardigden samengeseld: 1. niet betreft een bestendig bezit, maar slechts de uitoefening; 2. en wel niet absoluut is, maar beperkt; 3. niet als overheid maar dienend; 4. niet de hoogste is, maar lager, als we zien op alle afvaardigende kerken of hare regeerende ambtsdragers, wanneer zij tegelijk samenkwamen en stemden; 5. niet oorspronkelijk, maar afgeleid en gedelegeerd; 6. niet zoozeer krachtens een praerogatief van jurisdictie, als wel van waardeering en eerbied”.¹⁾

De meerdere vergaderingen beslaan dan ook uit afgevaardigden, door delegatie. „Een classische vergadering bestaat uit afgevaardigden van kerken, eene provinciale synode echter uit afgevaardigden van classes, eene nationale synode uit afgevaardigden van provinciale of particuliere synoden”.²⁾ En deze afgevaardigden komen daar niet krachtens hun ambt, maar ten gevolge van afvaardiging. De dienaren, schrijft Voetius, „komen echter tot de classisvergaderingen niet krachtens hun eigen ambt, of uit kracht van onmiddellijk Goddelijk recht, maar door het positieve recht, volgens de constitutie en afvaardiging van kerken”.³⁾ Daaruit volgt, dat deze meerdere vergaderingen niet in wezen gelijksoortig zijn aan kerkeraden, maar daarvan in essentie onderscheiden zijn. Het is niet zóó, dat eene synode een grootere kerkeraad is, en de kerkeraad eener plaatselijke kerk slechts een kleinere, zonder essentieel verschil. Want de kerkeraad bestaat en komt samen uit leden, die dat zijn en dat doen, krachtens hun eigen, persoonlijke

ambt. Zij worden niet ter kerkeradsvergadering afgevaardigd en handelen daar niet tengevolge van zending of afvaardiging door anderen, maar zij verschijnen en handelen daar, omdat zij dat ambt bekleeden, hetwelk het hunne is, als dienaar des Woords of als ouderling. Zij spreken en beslissen om zoo te zeggen in eigen ambtsnaam, krachtens hun predikantschap of ouderlingchap. En hun ambt omvat de gansche gemeente, wier ambtsdragers zij zijn, en het betreft ook hun mede-ambtsdragers. Over al de leden der gemeente, en over al die medeambtsdragers, hebben zij opzicht en gezag van Godswege. Maar ter classis en synode gaan zij niet krachtens hun ambt, doch omdat zij daarheen afgevaardigd zijn. Zij hebben in classicale en synodale vergaderingen geene zitting vi muneris sui aut immediati iuris divini, uit kracht van hun ambt of van onmiddellijk Goddelijk recht, al zijn zij ook ambtsdragers, maar krachtens zending en machtiging van hunne kerken of classes of synodes. En deze geven hun eventueel ook instructies, hoe te handelen. Hun recht van handelen en beslissen op die vergaderingen rust dan ook niet daarin, dat zij ambtsdragers zijn, maar dat recht hebben zij, omdat zij door hunne kerken gezonden zijn en deze vertegenwoordigen. En dat hun recht van handelen wordt bepaald niet alleen door Gods Woord, maar ook door de onderlinge overeenkomst der kerken, de kerkenorde, en eventueel door eene meegekregen instructie. Op de vraag, of een ouderling evenzeer als een predikant ter meerdere vergadering stemrecht heeft zoowel in alle zaken van leer, als in die van tucht, antwoordt Voetius bevestigend, en zegt dan, dat zij „wel niet uit kracht van hun eigen ambt in zichzelf beschouwd, qua ouderling daar verschijnen en eene synode mede samenstellen. Want anders zouden allen daar zonder zending of afvaardiging moeten verschijnen, maar uit kracht van afvaardiging en opdracht eener kerk, die als laatste acte die synodale macht en het stemrecht specificeert en fundeert”. En hij geeft hiervoor dan twee argumenten, en wel allereerst: „omdat de predikanten ook geen synodaal recht hebben dan krachtens afvaardiging als naasten grondslag”. En ten tweede, „omdat eene kerk, hoewel zij de meest geschikten om ter synode gezonden te worden onder de dienaren des Woords vindt, en zij uit dezen meestal of gewoonlijk de afgevaardigden neemt, toch iederen anderen geloovige, die naar haar oordeel geschikt is, afvaardigen kan, ook al staat hij niet in eenig kerkelijk ambt”.⁴⁾

Dr M. Bouwman zegt, dat Voetius eenzijdig op de delegatie als kenmerk van de meerdere vergaderingen den nadruk legt, Voetius over het gezag der Synoden, blz. 89, en tracht te belooien, dat de afgevaardigden ter classis of synode ook zitting hebben krachtens hun ambt, blz. 90—97. Maar de onjuistheid van zijne rede-neering heb ik reeds aangewezen in „De Reformatie” van 16 Juli 1937. Hij beroept er zich op, dat Voetius ook spreekt van classisvergaderingen waar de gehele kerkeraden van de classiskerken zouden samenkomen. En dan was er immers geene afvaardiging. En deze ontbrak ook, wanneer eene

4) Quaest. An seniori gubernanti aequae ac concionatori ius suffragii, tam in causis doctrinae, quam disciplinae competat? Aff. Non quidem ex vi muneris sui in se spectati, ut senior quā senior, ibi compareat et synodum constituat; alioqui omnes absque ullā missione aut delegatione illic comparere tenerentur: sed ex delegatione ac mandato Ecclesiae, quae tanquam ultimus actus specificat, ac fundat istam potestatem synodalem et ius suffragii decisivi. Quod ex duobus colligitur:

1. Quia ipsi concionatores synodale ius non habent nisi ex delegatione tanquam proximo fundamento...

2. Quia Ecclesia, quamvis mittendis ad synodum maxime idoneos inter ministros inveniat, et ex iis plerumque aut ordinario sumat, potest tamen quemvis alium ex fidelibus suo iudicio idoneum delegare, licet munere nullo in Ecclesia fungentem, p. 306/307.

Geen personalisme.

Want zie, aan personen derwijs hechten, en om personen exceptiën op uw beginsel maken, dat kan een redactie, dat kan een kerk, dat kan een kind van God wel, zoolang het nog zwemt in de oppervlakte des geestelijken levens.

Maar nu het Gode belijft, om onzen strijd te verdiepen en Hij ons door zijn oordeelen al meer dwingt, om in de diepte te duiken, nu komt er aan dit „voerooken voor personen”, tot men er zelf door bedwelmeld wordt, vanzelf een einde.

Dr A. KUYPER, „De Heraut” No. 352.

kerk alleen eenen dienaar des Woords als ambtsdrager had. Deze kwam dan ter classis als dienaar des Woords, niet als gedelegeerde, blz. 90. Maar hij vergeet dan, dat ook in dat geval deze kerkeradsleden en deze predikanten als stemhebbende leden ter classisvergadering zouden zijn en optreden niet qua ouderlingen en qua dienaren des Woords, zoodat b.v. ook ambtsdragers buiten die classis met keurstem daar zouden worden toegelaten, maar omdat zij als ambtsdragers in relatie stonden tot die of die kerk. Niet hun ambt, maar die verhouding tot hunne kerk was dan de basis van hun recht als stemhebbende leden ter classisvergadering werkzaam te zijn. En dat zij dan geenen credentiebrief behoeften te vertoonen, had niet daarin zijne reden, dat zij ouderlingen of dienaren des Woords waren, doch alleen daarin, dat iedereen ter classis hen in hunne relatie tot die of die kerk wel kende, of dat er anders wel ambtsdragers ter classisvergadering waren, die daaromtrent getuigenis konden afleggen. Dat getuigenis zou dan voorts niet slechts moeten inhouden, dat zij ouderlingen of dienaren des Woords waren, maar ook, dat zij dat in of van die en die classiskerk waren. Vgl. ook wat ik te dezer zake schreef in „De Reformatie” van 31 Dec. 1937. Dit laatste geschiedde naar aanleiding van hetgeen Prof. Dr H. H. Kuyper geschreven had in „De Heraut” van 19 Dec. 1937. Bij zijn bespreking toch van de „Korte Verklaring van de Kerken-ordering” van Dr J. Jansen had hij o.a. ook opmerkingen „van meer belang”. En eene daarvan was, dat Dr Jansen de stelling van Dr M. Bouwman, „dat de ambtsdragers qua tales lid eener meerdere vergadering kunnen zijn” bestreden had, en handhaafde, „dat aangezien op deze meerdere vergaderingen de kerken samenkomen, dit alleen door delegatie kan geschieden, al worden daartoe meest ambtsdragers gekozen”. (Het tusschen aanhalingsteekens geplaatste zijn woorden van Prof. Dr H. H. Kuyper). Hij voert daartegen dan soortgelijke argumenten aan als Dr M. Bouwman, en schrijft daarmede in verband: „De delegatie behoort dus niet tot het essentieele van de meerdere vergaderingen, maar is accidenteel, omdat niet alle ambtsdragers aanwezig kunnen zijn”. Maar toen een paar maanden later de voortzetting der provisioneel gesloten Synode van Amsterdam van 1936, in zicht kwam, en daarbij de vraag rees, of diegenen harer leden, die niet meer in het ambt stonden, nog als haar leden konden fungeren, schreef hij in „De Heraut” van 6 Maart j.l.: „... hun mandaat of recht om op de Synode als afgevaardigde te verschijnen, rust toch niet op hun ambt, want dan zou ieder ambtsdrager mogen komen, maar op de delegatie door de vergadering, die hen afvaardigt... Al moeten de Particuliere Synodes dus als regel naar het voorschrift in onze Kerkorde gegeven predikanten en ouderlingen naar de Generale Synodes afvaardigen, toch is het niet dit ambt maar de delegatie, die iemand tot een wettig vertegenwoordiger zijner kerk maakt en kan daarom, zoo de omstandigheden dit meebrengen, ook een privaat persoon, die zelfs nooit een kerkelijk ambt bekleed heeft, wanneer hij bijzonder geschikt is, naar een Synode worden afgevaardigd...” De delegatie, de afvaardiging, bepaalt het

1) Ita ut potestas haec et autoritas classium aut synodorum ex delegatis constituantur sit: 1. Non quod ad perpetuam possessionem, sed quod ad exercitium tantum. 2. Et quidem non absoluta sed limitata. 3. Non magistralis sed ministerialis. 4. Non summa, sed inferior; si respiciamus omnes Ecclesias delegantes, earumque antecessores, si simul convenirent et suffragantes. 5. Non originalis, sed derivata et delegata. 6. Non tam ex praerogativa jurisdictionis, quam aestimationis et reverentiae, Pol. Eccl. ed. Rutgers, p. 252.

2) Conventus classicus constat ex delegatis Ecclesiarum parochialium; synodus vero provincialis ex delegatis classicis; synodus nationalis ex delegatis synodorum Provincialium seu particularium, p. 253/254.

3) ... non tamen ad eas — ad minores scil. synodos ... quas districtuales seu classicas vocamus — veniunt — singuli ministri — vi muneris sui aut immediati iuris divini; sed jure positivo, ex constitutione ac delegatione Ecclesiarum, p. 306.